

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka
a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 118/16, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2012, č. j. 10 A 241/2011 - 105,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal Krajskému soudu v Brně žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2867/10, kterým mu byl určen advokát JUDr. Petr Hoštička, Ph.D., LL.M.; a dále jejího nespecifikovaného rozhodnutí ze dne 19. 1. 2010, kterým bylo toto rozhodnutí o určení zrušeno. Krajský soud postoupil svým usnesením ze dne 22. 4. 2010, č. j. 30 A 20/2010 - 7, věc místně příslušnému Městskému soudu v Praze. Městský soud vyzval stěžovatele usnesením ze dne 17. 8. 2011, č. j. 10 A 241/2011 - 76, k zaplacení soudního poplatku ve výši 2 000 Kč ve lhůtě deseti dnů. Stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků, tato žádost byla ovšem zamítnuta usnesením městského soudu ze dne 3. 10. 2011, č. j. 10 A 241/2011 - 80. Stěžovatel napadl toto usnesení kasační stížností, kterou zdejší soud zamítl rozsudkem ze dne 15. 12. 2011, č. j. 2 As 135/2011 - 91. Poté jej městský soud znovu vyzval k zaplacení

soudního poplatku ve lhůtě deseti dnů od doručení, a to usnesením ze dne 29. 12. 2011, č. j. 10 A 241/2011 - 99, doručeným stěžovateli dne 6. 1. 2012 (doručenka na č. l. 100 soudního spisu). Vzhledem k tomu, že stěžovatel poplatek nezaplatil, pouze požádal svým podáním doručeným dne 23. 1. 2012 o povolení posečkání poplatku a o povolení splátek, bylo řízení o jeho žalobě zastaveno usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2012, č. j. 10 A 241/2011 - 105, napadeným nyní posuzovanou kasační stížní stížností. V tomto usnesení zároveň městský soud zamítl žádost o posečkání soudního poplatku, přičemž uvedl, že takovou žádost nelze podat poté, co uplynula lhůta splatnosti poplatku. Ta ve stěžovatelově případě uplynula ještě předtím, než svou žádost podal. Stěžovatelova žádost by navíc nemohla být úspěšná, neboť žádost o posečkání a povolení splátek je ze strany stěžovatele pouze dalším způsobem, jak zneužívá institutů daňového práva, jímž se chce domoci projednání svých žalob na náklady státu. Navíc, i kdyby městský soud hypoteticky posečkal, minulo by se to účinkem, protože ze stěžovatelovy situace a počtu jím vedených sporů je zjevné, že by danou částku nemohl zaplatit ani v budoucnosti a částku by od něj nebylo možné ani vymoci.

[2] Stěžovatel napadl usnesení kasační stížností. V ní vytýká městskému soudu, že mu k zaplacení soudního poplatku poskytl nepřiměřeně krátkou lhůtu. Navíc byl v jeho případě dán důvod posečkání soudního poplatku, protože zákonodárce vůbec nepředpokládal, že by žalobce mohl být obžalováván z toho, že „zneužívá“ institutu osvobození od soudního poplatku. Lhůta, která podle městského soudu marně uplynula, byla nepřiměřeně krátká. Tato soudcovská lhůta navíc nebyla určena dnem splatnosti, ale aktem vymáhání poplatku, a byla přetržena právě žádostí o posečkání poplatku. Městský soud navíc věděl, že stěžovatel nakládá toliko s malými finančními prostředky. Pokud mu i za této situace poskytl pouze desetidenní lhůtu, je to projevem jeho „strannosti“, navíc netaktně hodnotil jeho životní příležitosti v budoucnu, když se mu vysmíval, že by poplatek neuhradil ani za dva roky. Ze všech těchto důvodů navrhuje, aby bylo usnesení městského soudu zrušeno a věc byla vrácena soudu prvního stupně s pokynem, aby žádost o posečkání poplatku byla předána správci poplatků k posouzení a aby mu už soud neukládal lhůty ke splnění povinností v nápadně krátkých délkách. Krom toho požaduje, aby soud přikázal kasační stížnost jinému senátu než druhému z důvodu vhodnosti.

[3] Z toho, že stěžovatel navrhuje zrušení usnesení městského soudu, lze dovodit, že se má jednat o kasační stížnost ve smyslu § 102 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel v kasační stížnosti nepodřadil své námitky zákonným kasačním důvodům ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s.; z textu podání je nicméně patrné, že namítá nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť z jiného důvodu kasační stížnost proti usnesení o zastavení řízení ani podat nelze.

[4] Co se týká podmínek řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud netrval s ohledem na specifický charakter napadeného usnesení městského soudu na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. V řízení o kasační stížnosti směřující proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku totiž není namístě trvat na splnění těchto dvou propojených podmínek řízení, jak konstatoval zdejší soud například v rozsudku ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77 (publ. na www.nssoud.cz): *„Jakkoliv poplatková povinnost vzniká již podáním kasační stížnosti (ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích) a splnění této povinnosti není nutně vázáno až na výzvu soudu, Nejvyšší správní soud již judikoval (rozsudek*

ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz), že povaha rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proti němuž kasační stížnost směřuje, vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky uhrazeného soudního poplatku považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení poplatku pro kasační řízení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním kasační stížnosti sledoval, a znamenalo by řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení v důsledku nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.“

[5] Kasační stížnost je tedy podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná, byť nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel není zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud proto přezkoumal kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Stěžovatel brojí proti tomu, že bylo řízení o jeho žalobě zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud ovšem shledává, že bylo vskutku namístě řízení o jeho žalobě zastavit. Jak bylo rekapitulováno výše, stěžovatel byl městským soudem řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku, byla mu stanovena desetidenní lhůta pro zaplacení, stěžovatel ovšem nezaplatil ani měsíc poté, co mu byla výzva doručena. Za této situace bylo i podle Nejvyššího správního soudu na místě řízení o jeho kasační stížnosti zastavit. Argumenty uváděné stěžovatelem v kasační stížnosti na tom nic nezměnily.

[7] Brojí-li stěžovatel proti tomu, že pro něj byla desetidenní lhůta příliš krátká, je třeba připomenout, že v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu byly za příliš krátké označovány spíše lhůty ještě výrazně kratší, jak ukazuje rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 - 73 (publ. na www.nssoud.cz). Desetidenní lhůta tak v posuzovaném případě nebyla příliš krátkou, a nelze navíc přehlédnout, že k samotnému zastavení řízení městský soud přikročil nikoli těsně po jejím uplynutí, nýbrž až měsíc poté, co byla stěžovateli výzva k zaplacení soudního poplatku doručena. Lhůta není nepřiměřeně krátká ani v důsledku toho, že stěžovatel disponoval pouze malými finančními prostředky, jak připomíná v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud nevidí rozumný důvod k tomu, aby méně majetným žalobcům byly obecně ukládány delší lhůty k zaplacení soudního poplatku než žalobcům majetnějším. Ani z kasační stížnosti ostatně nevyplývá, že by jiná obvyklá lhůta pro zaplacení soudního poplatku mohla něco změnit na stěžovatelově schopnosti soudní poplatek zaplatit. Nelze se tedy se stěžovatelem ztotožnit, že by lhůta mu poskytnutá byla příliš krátká, ani že by městský soud zastavil řízení o stěžovatelově žalobě předčasně.

[8] Stěžovatelovo další tvrzení, že běh této lhůty byl přerušen jeho žádostí o posečkání, je v rozporu s logikou placení soudních poplatků v řízení před správními soudy. Z ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, vyplývá, že poplatková povinnost vzniká podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení. Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Žádost o posečkání na tom nemůže nic změnit.

[9] Pouhá stěžovatelova žádost o posečkání s placením soudního poplatku tedy nemohla již nic změnit na tom, že jeho lhůta k zaplacení soudního poplatku uplynula, stěžovateli nebylo usnesením městského soudu ze dne 3. 10. 2011, č. j. 10 A 241/2011 - 80, přiznáno osvobození od soudních poplatků, a proto jediným stěžovatelovým úkonem, který by městskému soudu umožnil přistoupit k meritornímu přezkumu jeho žaloby, by bylo zaplacení soudního poplatku, provedené nejpozději v den právní moci usnesení o zastavení řízení, jak vyplývá z ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, publ. pod č. 2328/2011 Sb. NSS). Stěžovatel ovšem soudní poplatek nezaplatil, poslal pouze žádost o posečkání soudního poplatku, která byla v dané procesní situaci nepřípustná, jak výše vyloženo, takže bylo plně namístě, že městský soud řízení o jeho žalobě zastavil.

[10] Další stěžovatelovy stručné námitky, třeba tvrzení, že městský soud už dvacet let neodmítl aplikovat zákon pro jeho protiústavnost, či že usnesením o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků není soud vázán, nejsou vůbec způsobilé k tomu, aby byly jakkoliv samostatně posouzeny.

[11] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou ze shora uvedených důvodů zamítl. Pokud se pak stěžovatel domáhal toho, aby bylo rozhodnutí městského soudu kromě zrušení vráceno tomuto soudu s pokynem, aby žádost o posečkání poplatku byla předána správci poplatků k posouzení, nemůže Nejvyšší správní soud této stěžovatelově žádosti vyhovět jednak proto, že usnesení městského soudu neruší, a jednak proto, že příslušným k rozhodnutí o posečkání soudního poplatku je pouze soud, který rozhoduje o samotném návrhu, nikoli žádný další správce daně. Příkladem postupu, kde o takovéto žádosti o posečkání soudního poplatku rozhodoval přímo senát rozhodující ve věci samé, může být usnesení ze dne 11. 4. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012 - 23, na něž soud v tomtéž řízení dále odkazoval například v usnesení ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012 - 34. K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 7. 6. 2012, č. j. 7 As 3/2012 - 19, (publ. na www.nssoud.cz).

[12] Pokud konečně stěžovatel požadoval, aby byla kasační stížnost „přikázána jinému senátu než druhému z důvodu vhodnosti“, pak se tímto návrhem soud neměl jak zabývat, neboť soudní řád správní pamatuje pouze na „přikázání věci jinému soudu“ ve smyslu § 9 s. ř. s., respektive na určení jiného soudce nebo senátu k rozhodnutí věci podle § 8 s. ř. s., v obou případech však výhradně při vyloučení soudců pro podjatost z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s., nebo je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné ve smyslu § 9 odst. 2 s. ř. s. Podjatost však stěžovatel nenamítá, a důvody rychlosti, hospodárnosti či jiné skutečně důležité důvody neuvádí.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalované žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu